

Psikolojik, Fiziksel ve Cinsel Flört Şiddetini Ölçmek: Beliren Yetişkinlerin Flört Şiddeti Yaşantıları

Psychological, Physical, and Sexual Dating Violence in Emerging Adulthood: Assessment and Prevalence

Ezgi TOPLU DEMİRTAŞ^[1] Zeynep HATİPOĞLU SÜMER^[2]

Başvuru Tarihi: 25 Şubat 2022

ÖZ

Kabul Tarihi: 27 Haziran 2022

Bu çalışmada, önce, psikolojik, fiziksel ve cinsel flört şiddetini ölçmek için geliştirilen Çatışma Yöntemleri Ölçeği-Gözden Geçirilmiş (ÇYÖ-G) formunun yapı geçerliği test edilmiştir. Daha sonra, psikolojik, fiziksel ve cinsel flört şiddetine maruz bırakılma ve psikolojik, fiziksel ve cinsel flört şiddeti uygulama sıklıkları ve bu sıklıkların cinsiyete göre farklılaşp farklılaşmadığı incelenmiştir. Araştırma verileri, süregelen bir flört ilişkisi olan ve yaşları 18 ile 25 arasında değişen ($ort = 21.02$) 378'i kadın (%51.6) toplam 733 beliren yetişkinden, ÇYÖ-G ve katılımcı bilgi formu kullanılarak toplanmıştır. Araştırma sonuçları, ÇYÖ-G'nin flört eden üniversite öğrencilerinin psikolojik, fiziksel ve cinsel şiddete maruz bırakılma ve psikolojik, fiziksel ve cinsel şiddet uygulama yaşantılarını ölçmek için kullanılabilir, yapı geçerliği yüksek bir ölçme aracı olduğunu göstermektedir. Sonuçlar, ayrıca, şiddet uygulama ve şiddete maruz bırakılma yaşantılarının yaygınlığını, cinsiyetin cinsel şiddet için bir risk faktörü olduğunu, bir şiddet türü uygulamanın ya da bir şiddet türüne maruz bırakılmanın diğer şiddet türlerini uygulama ve şiddet türlerine maruz bırakılma riskini artırdığını ve flört şiddetinin partnerler arasında karşılıklı olduğunu ortaya koymaktadır. Araştırma bulguları, flört şiddetinin, üniversite öğrencilerinin flört ilişkilerinde önemli bir sorun olduğunu ve öğrencilerin flört şiddetine yönelik farkındalıklarının artırılarak flört şiddeti yaşantılarının azaltılmasına yönelik koruyucu ve önleyici çalışmalara ihtiyaç duyulduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: flört şiddeti, psikolojik flört şiddeti, cinsel flört şiddeti, fiziksel flört şiddeti, beliren yetişkinlik, yapı geçerliği

Received Date: 25 February 2022

ABSTRACT

Accepted Date: 27 January 2022

The purpose of the current study was first to investigate the factorial validity of the Revised Conflict Tactics Scale (CTS-R) adapted to measure psychological, physical, and sexual dating violence. Then, the prevalence of and gender differences in self-reported physical, sexual, and psychological violence perpetration and victimization were explored. The data was collected from 733 currently dating emerging adults in college ($n = 378$; 51.6%) aged between 18 and 25 ($M = 21.02$) via the CTS-R and a demographic information form. The exploratory factor analyses yielded three subscales of psychological, physical, and sexual dating violence, properly constructed to gauge psychological, physical, and sexual dating violence perpetration and victimization in dating college students. Gender differences emerged in the prevalence of sexual (26.0% for women and 42.0% for men) and physical violence (44.0% for women and 36.0% for men), but not psychological violence perpetration (81.0% for women and 75.0% for men). For victimization, no gender differences emerged (sexual; 31.0% for women and 38.0% for men), (physical; 37.0% for women and 37.0% for men), and (psychological; 73.0% for women and 67.0% for men). The findings suggest that there is a need to develop and deliver preventive and protective programs particularly tailored to the needs of emerging adult college students.

Keywords: dating violence, psychological dating violence, sexual dating violence, physical dating violence, emerging adulthood, construct validity

Atıf Cite Toplu Demirtaş, E., & Hatipoğlu, S. (2022). Psikolojik, fiziksel ve cinsel flört şiddetini ölçmek: Beliren yetişkinlerin flört şiddeti yaşantıları. *Humanistic Perspective*, 4 (2), 408-432. <https://doi.org/10.47793/hp.1079451>

^[1] Doç. Dr. | MEF Üniversitesi | Eğitim Fakültesi | Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık | İstanbul | Türkiye | ORCID: 0000-0003-2005-5490 | demirtase@mef.edu.tr

^[2] Doç. Dr. | Ortadoğu Teknik Üniversitesi | Eğitim Fakültesi | Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık | Ankara | Türkiye | ORCID: 0000-0002-9163-2622

GİRİŞ

Beliren yetişkinlik döneminde flört şiddeti, uluslararası alanyazında en fazla araştırılan konulardan biridir. Flört şiddetinin en sık görüldüğü yaş diliminin 18-25 yaş arası olduğu ifade edilmektedir (Johnson vd., 2014). Flört şiddetini ölçmek için kullanılan en yaygın ölçek Çatışma Yöntemleri Ölçeği-Gözden Geçirilmiş formudur (ÇYÖ-G; Straus vd., 1996). İlginç bir şekilde, Straus ve diğerleri (1996) ölçeğin faktör yapısını ortaya koymaya yönelik yapı geçerliği kanıtlarını hiç sunmamıştır. Straus ve diğerlerinin dışında, ölçeğin yapı geçerliğine ilişkin çalışmalar yapan araştırmacılar da tutarlı bir faktör yapısına ulaşamamışlardır (daha fazla bilgi için Chapman ve Gillespie, 2019). Ölçek, Türkçe'ye uyarlanmasına karşın, üniversite öğrencisi beliren yetişkinler arasında, yine faktör yapısına yönelik yapı geçerliği kanıtları ortaya konmamıştır. Dolayısıyla bu çalışmanın ilk amacı, ÇYÖ-G'nin faktör yapısını incelemektir.

Flört şiddeti, psikolojik, fiziksel ve cinsel şiddet olmak üzere türlere ayrılmaktadır ve bu türler şiddete maruz bırakılma ve şiddet uygulama boyutlarında incelenmektedir. Ülkemizde, flört şiddetine yönelik çalışmalar artmakla birlikte, yukarıda belirtilen türler ve boyutların, üniversite öğrencisi beliren yetişkinler arasında sıklığını inceleyen herhangi bir çalışma bulunmamaktadır. Bu durum, Türkiye'de flört şiddetinin yaygınlığına yönelik bir alanyazın oluşturulmasını ve mevcut durumun uluslararası alanyazınla karşılaştırılmasını olanaksız hale getirmektedir. Dolayısıyla bu çalışmanın bir diğer amacı, üniversite öğrencisi beliren yetişkinler örnekleminde psikolojik, fiziksel ve cinsel flört şiddetine maruz bırakılma ve psikolojik, fiziksel ve cinsel flört şiddeti uygulama sıklıklarını incelemektir. Ayrıca, cinsiyet farklılıkları ve flört şiddeti türlerinin birbiriyle olan ilişkileri de incelenmiştir.

Beliren Yetişkinlik ve Flört

Dünyada 1980'lerin başından, Türkiye'de ise 2000'lerin sonundan itibaren araştırılmaya başlanan flört şiddeti üzerine en fazla araştırmanın yürütüldüğü yaş grubu, ergenlikten yetişkinliğe geçişte özel bir gelişimsel dönem olarak tanımlanan "beliren yetişkinlik" (Arnett, 2004). Erikson'ın (1968) Psiko-sosyal Gelişim Kuramında "yakınlığa karşı yalıtılmışlık" olarak adlandırdığı ve genç yetişkinliğin ilk yarısına denk gelen bu yaş grubunda, yakın ilişki kurma ihtiyacı bağlamında, flört ilişkilerinin başlatılması ve sürdürülmesi beklendik bir davranış biçimi olarak göze çarpmaktadır. Beliren yetişkinlikte, flört ilişkilerinin bireylerin beden ve ruh sağlığına olumlu ve koruyucu etkilerinin olduğu ileri sürülmektedir (Braithwaite vd., 2010; Whitton vd., 2013). Örneğin, Braithwaite ve diğerleri (2010), 1621 üniversite öğrencisi ile yürüttükleri araştırmalarında, ilişki bağlılıkları yüksek üniversite öğrencilerinin, ilişki bağlılıkları düşük olanlara göre daha az cinsel partnere sahip olduklarını, daha az ruh sağlığı ve yeme bozukluğu problemi yaşadıklarını ortaya koymuşlardır.

Flört Şiddeti: Tanımı ve Türleri

Beliren yetişkinlik döneminde flört ilişkileri, her zaman olumlu ve koruyucu bir tablo ile karşımıza çıkmayabilir. Hatta flört, şiddet ile birlikte de anılabilir. Flört şiddeti, flört ilişkisindeki birçok şiddet türünü kapsayan şemsiye bir kavram olarak kullanılmakta ve çok farklı şekillerde tanımlanmaktadır. Örneğin, Anderson ve Danis (2007) flört şiddetini 'bir flört ilişkisinde partnerlerden birinin diğerini tehdit veya eylem yoluyla fiziksel, cinsel ya da psikolojik olarak istismar etmesi' (s. 88) olarak tanımlamaktadır. Flört şiddeti, uzun süreli-kısa süreli, ciddi-geçici, heteroseksüel-eşcinsel/biseksüel, tek eşli-çok eşli ya da kişilerin farklı biçimlerde tanımladığı tüm ilişki biçimlerinde görülebilir. Dolayısıyla, hiçbir flört ilişkisi biçimi, flört şiddetinden arınık değildir.

Bu araştırmada, fiziksel, cinsel ve psikolojik olmak üzere flört şiddetinin üç boyutu ele alınmaktadır. Flört şiddetinin fiziksel boyutu "bir şey fırlatmak, itmek, dirsek atmak, elini kolunu bükmek, saçını çekmek, tokat atmak, yumruk atmak, duvara çarpmak, incitecek bir şeyle vurmak, dövmek, tekme atmak, nefes almaması ya da bağırması için ağzını burnunu kapatmak, tutup sıkmak, yakmak, boğmak, bıçak ve silah çekmek" gibi davranışları içermektedir (Straus vd., 1996). Flört şiddetinin cinsel boyutunu "anal, oral ve/veya vajinal ilişki sırasında kondom kullanımına izin vermemek, anal, oral ve/veya vajinal ilişki için tehdit etmek, anal, oral ve/veya vajinal ilişkiye zorlamak, onayı dışında partner ile anal, oral ve/veya vajinal ilişkiye girmek" gibi davranışlar oluşturmaktadır (Straus vd., 1996). Son olarak, flört şiddetinin psikolojik boyutu "küfretmek, bağırarak, alay etmek, küçük düşürmek, üzgün suçlu eksik yetersiz ve değersiz hissettirmek, dalga geçmek, tehdit etmek, partnere ait bir eşyayı kasıtlı olarak kırmak, partneri kızdıracak kasıtlı bir şey yapmak" gibi davranışları kapsamaktadır (Straus vd., 1996).

Flört Şiddeti: Uluslararası Alanyazında Sıklığı

Flört şiddeti ile ilgili olarak alanyazında bilinen ilk araştırma, Makepeace'in (1981) evli olmayan üniversite öğrencilerinde fiziksel şiddete başvurma oranının %21.2 olduğunu ortaya koyduğu araştırmadır. Straus'un (2004) 16 ülkede, 31 farklı üniversitede, 8666 flört eden üniversite öğrencisi ile gerçekleştirdiği uluslararası flört şiddeti araştırması ise ortaya koyduğu rakamlar açısından çarpıcıdır. Bu araştırmaya göre, cinsiyetten bağımsız ve ortalama olarak, katılımcıların %29'u son bir yıl içinde partnerine en az bir kez fiziksel şiddet uyguladığını belirtmiştir. Bu oranlar, ülkeler arasında oldukça farklılaşmakta ve %17 ile %45 arasında değişmektedir. Bu araştırmadan dört yıl sonra, 21 ülkeden yaklaşık 16000 üniversite öğrencisinin katıldığı bir başka araştırmada da benzer bir sonuç elde edilmiş ve katılımcıların %30'u son bir yıl içinde en az bir kere partnerini fiziksel şiddet içeren bir davranışa maruz bıraktığını beyan etmiştir (Chan vd., 2008). Chan ve diğerlerinin (2008) araştırması, cinsel şiddete başvurma oranlarını da araştırmıştır ve cinsiyetten bağımsız olarak üniversite öğrencilerinin %20'sinin son

bir yıl içinde cinsel şiddete başvurduğunu ortaya koymuştur. Psikolojik flört şiddeti üzerine, fiziksel ve cinsel şiddet kadar kapsamlı sonuçlar ortaya koyan araştırmalara rastlanmamış olsa da var olan çalışmalar, psikolojik şiddetin en yaygın şiddet türü olduğunu göstermektedir. Psikolojik flört şiddeti söz konusu olduğunda, maruz bırakılma ve maruz bırakma oranları %90lara kadar çıkmaktadır (Jenkins ve Aube, 2002; Shook vd., 2000). Örneğin, Shook ve diğerlerine (2000) göre, son bir yılda partnerine psikolojik şiddet uyguladığını söyleyenlerin oranı erkekler için %80.8, kadınlar için %90.6'dır.

Flört Şiddeti: Türkiye'de Sıklığı

Türkiye'de flört şiddeti ile ilgili araştırmalar giderek artmakla birlikte, flört şiddetinin sıklığına yönelik çalışmalar kısıtlıdır. Alanyazındaki kısıtlı çalışmalar, cinsel, fiziksel ve psikolojik flört şiddetine maruz bırakılma ve flört şiddeti uygulama sıklığının Türkiye'de yaygın olduğuna işaret etmektedir (Schuster vd., 2016; Toplu-Demirtaş, 2015; Toplu-Demirtaş ve Fincham, 2020; Toplu-Demirtaş vd., 2013). Örneğin, Türkiye'deki kadın üniversite öğrencilerinin %77.6'sı hayatlarının herhangi bir döneminde cinsel şiddete maruz bırakıldıklarını ve %14.2'si cinsel şiddet uyguladıklarını belirtmişlerdir. Bu oranlar erkeklerde maruz bırakılma için %65.5, uygulama için %28.9'dur (Schuster vd., 2016). Psikolojik şiddet oranları da yüksektir. Kadınların %85.2'si, erkeklerin %80.3'ü, son altı içinde, partnerlerini kısıtlamaya ve kontrol etmeye yönelik davranışlarda bulduklarını söylemişlerdir (Toplu-Demirtaş, 2015). Bir yıldan uzun süreli bir flört ilişkisi olan 395 üniversiteli kadının katıldığı bir araştırmada, kadınların %37'si son bir yıl içinde fiziksel flört şiddetine maruz kaldığını belirtmiştir. Oranlar, cinsel şiddet için %22.8 ve psikolojik şiddet için %79.3 olarak ifade edilmiştir.

Flört Şiddetini Ölçmek

Flört şiddetini ölçecek, geçerliği ve güvenilirliği kanıtlanmış, standart bir ölçme aracının eksikliği, Türkiye'de flört şiddetinin sıklığına yönelik araştırmaların kısıtlı olmasının bir nedeni olarak ileri sürülebilir. Üstelik bu kısıtlı araştırmalarda, farklı ölçme araçlarının kullanılması flört şiddeti türlerinin ulusal ve uluslararası alanyazınla karşılaştırılmalı sonuçlar ortaya konulmasını engellemektedir. İlginç bir şekilde, uluslararası alanyazında flört şiddetinin sıklığını araştıran karşılaştırmalı çalışmalarda ve Türkiye'de flört şiddeti araştırmalarında en çok kullanılan ölçek olan Çatışma Yöntemleri Ölçeği formunu geliştiren ve daha sonra gözden geçiren Straus ve diğerleri (1996), ölçeğin yapı geçerliğini faktör analizi ile test etmemiştir. Straus (2004), daha sonra gelen eleştiriler üzerine, flört eden üniversite öğrencileri örnekleminde, 17 farklı ülkede flört şiddetinin sıklığını incelediği araştırmasında, ölçeğin kültürlerarası yapı geçerliğini ve güvenilirliğini incelediğini belirtmiştir. Ancak, kuramsal olarak öne sürdüğü yapıyı yine faktör

analizi kullanarak test etmemiştir. Bunun yerine, ölçeğin, bütün ülkelerde sosyal beğenirlikten etkilenmemesini, fiziksel şiddet ile şiddetin sonucu olan yaralanma ve yine fiziksel şiddet ile şiddet kabul edici tutumlar arasında pozitif ve anlamlı ilişkiler olmasını, ölçeğin ölçmesi gereken kavramı ölçtüğü şeklinde yorumlamıştır.

ÇYÖ-G'nin Türkçe'ye uyarlanması ve geçerlik ve güvenilirliğinin incelenmesi, 300 evli kadından oluşan bir örnekleme, Turhan, Güraksın ve İnandı (2006) tarafından gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmanın bulguları, ÇYÖ-G'nin Türkçe formunun, evli kadınlar örnekleminde, geçerli ve güvenilir olduğunu ortaya koymaktadır. Ölçek daha sonra, Toplu-Demirtaş vd., (2013) tarafından üniversiteli flört eden kadınların fiziksel, cinsel ve psikolojik şiddete maruz bırakılma yaşantılarının incelenmesinde kullanılmıştır. Araştırmacılar, ölçeğin güvenilirliğine ilişkin (Cronbach alpha güvenilirlik katsayıları fiziksel şiddet için .91, psikolojik şiddet için .79, ve cinsel şiddet için .80) yeterli kanıtlar sunsa da ölçeğin geçerliğine ilişkin herhangi bir bulgu rapor etmemişlerdir. Ölçeğin üniversite öğrencileri örnekleminde geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları, Aba ve Kulakaç (2016) tarafından yapılmıştır. Straus'a (2004) benzer bir şekilde, Aba ve Kulakaç (2006) da ölçeğin yapı geçerliğine kanıt olarak, araştırmaya katılan kadın ve erkeklerin, ÇYÖ-G'nin alt ölçeklerinden aldıkları puanlar arasındaki korelasyon değerlerini sunmuştur. Buna ek olarak, fiziksel, cinsel ve psikolojik şiddet alt ölçeklerinden alınan ortalama puanların kadın ve erkeğe göre farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiş ve elde edilen farklılıklar, ölçeğin yapı geçerliğine kanıt olarak yorumlanmıştır.

Araştırmanın Amacı

Bir ölçeğin yapı geçerliğini incelemeye kullanılan en güçlü yöntemlerden biri açımlayıcı veya doğrulayıcı faktör analizidir (Büyüköztürk, 2007). Flört şiddetini ölçmede en sıklıkla kullanılan ÇYÖ-G'nin gerek ulusal gerekse uluslararası alanyazında yapı geçerliği bu bağlamda test edilmemiştir. Dolayısıyla, bu çalışmanın amaçlarından ilki açımlayıcı faktör analizi kullanarak ölçeğin yapı geçerliğine ilişkin kanıtlar sunmaktır. Ayrıca, Türkiye'de flört şiddetinin psikolojik, fiziksel ve cinsel alt boyutlarında şiddete maruz bırakılma ve şiddet uygulama sıklığına ilişkin yeterli veri bulunmamaktadır. Bu durum, flört şiddetinin yaygınlığının uluslararası alanyazındaki yaygınlık oranlarıyla karşılaştırılmasını olanaksızlaştırmaktadır. Dolayısıyla, bu çalışmanın bir diğer amacı, flört eden beliren yetişkinlik dönemindeki üniversite öğrencilerinin psikolojik, fiziksel ve cinsel şiddet uygulama ve maruz bırakılma yaşantılarını incelemektir. Bu amaç bağlamında, bu yaşantıların cinsiyete göre farklılaşıp farklılaşmadığı da ele alınmıştır. Ayrıca, psikolojik, fiziksel ve cinsel şiddet uygulama ve şiddete maruz bırakılma alt boyutları arasındaki ilişkiler de bu çalışmada incelenmiştir.

YÖNTEM

Araştırmanın Evreni ve Örneklemi- Çalışma Grubu

Bu araştırmaya, Ankara'nın dört farklı devlet üniversitesinde lisans düzeyinde öğrenim gören ve süregelen bir flört ilişkisi olan 378'i kadın (%51,6), 354'ü erkek (%48,3) ve biri cinsiyetini belirtmemiş toplam 733 üniversite öğrencisi katılmıştır. Katılımcıların yaş ortalaması 21.02'dir ($SS = 1.90$). Üniversite öğrencilerinin 34'ü (% 4.6) hazırlık sınıfına, 166'sı (% 22.6) 1. sınıfa, 301'i (% 41.1) 2. sınıfa, 108'i (% 14.7) 3. sınıfa ve 122'si (% 16.6) son sınıfa devam etmektedir. Ortalama ilişki süresi 15.40 aydır ($SS = 15.48$; min = 1 ve mak = 35 ay) ve katılımcıların %11.3'ü ($n = 83$) birlikte yaşadıklarını belirtmişlerdir. Örneklem, kolay ulaşılabilirlik yöntemi ile seçilmiştir.

Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada veri toplama aracı olarak katılımcı bilgi formu ve Çatışma Yöntemleri Ölçeği-Gözden Geçirilmiş (ÇYÖ-G) formu (Straus vd., 1996) kullanılmıştır. ÇYÖ-G, flört eden, birlikte yaşayan veya evli çiftlerin ilişkilerinde yaşanan çatışmalar ile başa çıkma becerilerini (Uzlaşma, 6 madde), çatışmaları yönetememe sonucu ortaya çıkabilecek farklı şiddet türlerini (Psikolojik Saldırganlık, 8 madde; Fiziksel Saldırı, 12 madde ve Cinsel Şiddet, 7 madde) ve şiddet sonucu oluşabilecek hasarı (Zarar, 6 madde) ölçmek için geliştirilmiş, 39 maddeden ve 5 alt ölçekten oluşan bir ölçektir. Bu çalışmada, ÇYÖ-G'nin Psikolojik Saldırganlık, Fiziksel Saldırı ve Cinsel Şiddet alt ölçekleri kullanılmıştır.

ÇYÖ-G Psikolojik Saldırganlık. Psikolojik Saldırganlık, flört ilişkisinde psikolojik şiddeti ölçen tek boyutlu bir kendini değerlendirme ölçeğidir. Aynı madde, "Partnerimi kızdıracak kasıtlı bir şey yaptım" biçiminde kullanılarak psikolojik şiddet uygulamayı (8 madde) ve "Partnerim beni kızdıracak kasıtlı bir şey yaptı" biçiminde kullanılarak psikolojik şiddete maruz bırakılmayı (8 madde) ölçmektedir.

ÇYÖ-G Fiziksel Saldırı. Fiziksel Saldırı, flört ilişkisinde fiziksel şiddeti ölçen tek boyutlu bir kendini değerlendirme ölçeğidir. Aynı madde, "Partnerime tokat attım" biçiminde kullanılarak fiziksel şiddet uygulamayı (12 madde) ve "Partnerim bana tokat attı" biçiminde kullanılarak fiziksel şiddete maruz bırakılmayı (12 madde) ölçmektedir.

ÇYÖ-G Cinsel Şiddet. Cinsel Şiddet, flört ilişkisinde cinsel şiddeti ölçen tek boyutlu bir kendini değerlendirme ölçeğidir. Aynı madde, "Partnerime kaba kuvvet kullanmadan cinsel ilişkiye girmek için ısrar ettim" biçiminde kullanılarak cinsel şiddet uygulamayı (7 madde) ve "Partnerim kaba kuvvet kullanmadan cinsel ilişkiye girmek için ısrar etti" biçiminde kullanılarak cinsel şiddete maruz bırakılmayı (7 madde) ölçmektedir.

Alt ölçeklerdeki her bir madde “son bir yıl” içinde ilgili davranışın ne sıklıkta yaşandığını ölçmeyi hedeflemektedir. “1” son bir yıl içinde davranışın sadece bir kere yaşandığını, “2” iki kere, “3” üç-beş kere, “4” altı-on kere, “5” on bir-yirmi kere, “6” yirmi kereden fazla yaşandığını, “7” son bir yıl içerisinde yaşanmadığını fakat ondan önce yaşandığını, “0” ise hiç yaşanmadığını belirtir. Straus ve diğerlerinin (1996) önerdiği gibi, bu çalışmada da “son bir yıl içerisinde” yaşanmadığı belirtilen davranışlar hesaplamalara dâhil edilmemiştir. Frekans analizlerinde “0” dışındaki tüm kategoriler “1” olarak hesaplanmıştır. “1”, son bir yıl içinde ilişkide en az bir kez şiddet davranışının yaşandığını ifade eder. Ölçekteki kategorilerin orta noktalarının toplanması ile parametrik analizler için sürekli değişken elde edilir. 0, 1 ve 2 için orta noktalar, yine 0, 1 ve 2’dir. Orta noktalar, 3-5 kere için 4, 6-10 kere için 8, 11-20 kere için 15 ve 20 kereden fazla için 25 olarak belirlenmiştir. Şiddet alt ölçeklerinden alınan puanların artması, şiddet uygulama ve şiddete maruz bırakılma deneyimlerinin de arttığını gösterir.

ÇYÖ-G, 300 evli kadın katılımcının yer aldığı bir çalışmada, Turhan vd., (2006) tarafından Türkçe’ye uyarlanmıştır. Uyarlama çalışmasının bulguları, ÇYÖ-G’nin Türkçe formunun güvenilir olduğunu ortaya koymuştur. Bu çalışmada, uygulama yaşantılarında Psikolojik Saldırganlık, Fiziksel Saldırı ve Cinsel Şiddet için iç tutarlık katsayıları sırasıyla .79, .90 ve .77 olarak hesaplanmıştır. Maruz bırakılma yaşantılarında elde edilen katsayılar ise Psikolojik Saldırganlık için .79, Fiziksel Saldırı için .90 ve Cinsel Şiddet için .78’tir.

Katılımcı bilgi formu. Katılımcıların demografik (yaş, cinsiyet, vb.) ve ilişkisel (ilişki süresi, birlikte yaşama, vb.) bilgilerini almak için araştırmacılar tarafından hazırlanmış bir formdur.

Veri Toplama Süreci

Veriler, sınıf ortamında, araştırmanın amacı ve araştırmaya katılabilmek için gerekli önkoşullar (gönüllü, 18 yaşından büyük ve üniversite öğrencisi olmak ve süregelen bir flört ilişkisine sahip olmak) hakkında açıklama yapıldıktan ve çalışmaya katılmayı kabul eden öğrencilerin gönüllü katılım onayı alındıktan sonra toplanmıştır. Ölçeklerin yanıtlanma süresi ortalama 15-20 dakikadır.

Verilerin Analizi

Kuramsal olarak ayrı yapılar olmasına karşın, ÇYÖ-G’de ilgili alt ölçeklerdeki maddeler, diğer alt ölçeklerdeki maddelerle yakından ilişkili olduğu için, bazı maddeler alt ölçeklere çapraz yüklenmektedir. Örneğin, “partnere ait bir eşyayı kasıtlı olarak kırmak” flört şiddeti alanyazınında psikolojik şiddet olarak ele alınmasına karşın, faktör analizinde bu madde “kırmak” eyleminden ötürü fiziksel şiddet alt ölçeğine de yüklenmektedir. “Partnere kaba kuvvet kullanmadan cinsel ilişkiye girmek için ısrar etmek” kuramsal olarak “cinsel şiddet” olarak addedilirken, faktör

analizinde “ısrar etmek” eyleminden dolayı psikolojik şiddet alt ölçeğine de yüklenmektedir. “Vurma, yatırma veya silahla tehdit etme gibi yollara başvurarak partneri cinsel ilişkiye zorlamak”, cinsel şiddet eylemi olarak değerlendirilmesine karşın, “vurmak, yatırmak” ifadelerinden dolayı fiziksel, “tehdit etmek” ifadesinden dolayı psikolojik şiddet alt ölçeklerine de yüklenebilmektedir. Bu nedenle, ÇYÖ-G’nin, uygulama ve maruz bırakılma için, Psikolojik Saldırganlık, Fiziksel Saldırı ve Cinsel Şiddet alt ölçeklerinin yapı geçerliği Açımlayıcı Faktör Analizi (AFA) ile ayrı ayrı saptanmıştır.

Her bir AFA için şu basamaklar izlenmiştir. AFA’dan önce, madde başına en az beş katılımcı oranı (Hair vd., 2010) ile örneklem büyüklüğü, Kaiser-Meyer-Olkin katsayısı (KMO) ve Bartlett Küresellik Testi değeri ile veri setinin AFA’ya uygunluğu incelenmiştir. KMO katsayısının .60’ın üzerinde olması ve Bartlett Küresellik Testi’nin anlamlı olması, veri setinden faktör çıkabileceğinin bir göstergesidir. Çok Değişkenli Normallik varsayımı, normal dağılım uygunluk testi (Mardia Testi; Mardia, 1975) ile sınanmıştır. Mardia Testi’nin istatistiksel olarak anlamlı çıkması ($p < .05$), çok değişkenli normallik varsayımının sağlanamadığı anlamına geldiğinden, Fabrigar, Wegener, MacCallum ve Strahan’ın (1999) önerisi göz önüne alınarak, Temel Bileşenler Faktörleşme Tekniği (Principal Axis Factoring) kullanılmıştır. Faktör sayısına, özdeğerlerin çizgi grafiği ile en belirgin kırılma incelenerek karar verilmiştir. Maddelerin faktör yüklerinin en az .30 ve üzerinde olması gözetilmiştir. AFA varsayımları sadece “Psikolojik Saldırganlık” alt ölçeğinin uygulama boyutu için ayrıntılı olarak raporlanmış, diğer alt ölçeklere ilişkin sonuçlar ilgili tablolarda belirtilmiştir. AFA bulguları ise tüm alt ölçekler için uygulama ve maruz bırakılma boyutlarında ayrıntılı olarak raporlanmıştır.

AFA sonrasında, flört eden üniversite öğrencilerinin partnerlerine uyguladıkları ve partneri tarafından maruz bırakıldıkları şiddet oranları frekans analizi ile incelenmiştir. Sıklık analizinde oranlar hesaplanırken Straus ve diğerlerinin (1996) önerisi göz önüne alınmıştır. Bu öneriye göre, her bir alt ölçekte, son bir yıl içinde, en az bir davranış için “0” dışında bir seçenek belirten katılımcılar “1”, tüm davranışlar için “0” seçeneğini işaretleyenler ise “0” olarak yeniden kodlanmıştır. Yaygınlığın cinsiyete göre farklılaşıp farklılaşmadığını değerlendirmek için ki-kare testi, ki-kare testinin etki büyüklüğü için ise Phi katsayısı kullanılmıştır. Son olarak, uygulama ve maruz bırakılma için farklı şiddet türlerinin birbiriyle ilişkilerini incelemek amacıyla Pearson korelasyon analizi gerçekleştirilmiştir.

Etik Onay

“Flört İlişkisinde Şiddet: Üniversite Öğrencileri Arasında Yaygınlığı, Türleri ve Yordayıcı Değişkenler” başlıklı araştırma, 21.04.2010 tarihinde, B.30.2.ODT.AH.00.00/126/33-501 belge no ile ODTÜ İnsan Araştırmaları Etik Komitesi tarafından uygun görülerek, gerekli onay alınmıştır.

BULGULAR

ÇYÖ-G'nin Yapı Geçerliliğine ve Güvenirliğine İlişkin Bulgular

AFA, ilk olarak, ÇYÖ-G'nin uygulama düzeyinde psikolojik şiddeti ölçen Psikolojik Saldırganlık alt boyutu için gerçekleştirilmiştir. Örneklem büyüklüğü, 8 madde, 733 katılımcı ile madde başına en az beş katılımcı oranını karşılamıştır. KMO katsayısı, .85 olarak bulunmuştur. Bartlett Küresellik testi anlamlıdır, ($X^2 = 1386.03$, $df = 28$, $p < .00$). Bu durumda veri seti analiz için uygun olarak değerlendirilmiştir. Mardia Testi istatistiksel olarak anlamlı çıktığından ($p < .05$), çok değişkenli normallik varsayımı sağlanamamıştır. Aynı işlemler tüm alt ölçekler için maruz bırakılma ve uygulama boyutlarında ayrı ayrı test edilmiştir ve varsayımlar için elde edilen bulgular Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1.

Uygulama ve Maruz Bırakılma Düzeylerinde Alt Ölçekler için Varsayım Analizlerinin Bulguları

Varsayımlar	Uygulama			Maruz Bırakılma		
	Psikolojik Saldırganlık	Fiziksel Saldırı	Cinsel Şiddet	Psikolojik Saldırganlık	Fiziksel Saldırı	Cinsel Şiddet
Örneklem büyüklüğü	8 madde 733 katılımcı	12 madde 733 katılımcı	7 madde 733 katılımcı	8 madde 733 katılımcı	12 madde 733 katılımcı	7 madde 733 katılımcı
KMO katsayısı	.85	.92	.86	.86	.90	.84
Bartlett testi	$X^2 = 1386.03$, $df = 28^*$	$X^2 = 4318.93$, $df = 66^*$	$X^2 = 2236.13$, $df = 21^*$	$X^2 = 1491.40$, $df = 28^*$	$X^2 = 4496.17$, $df = 66^*$	$X^2 = 2097.50$, $df = 21^*$
Mardia testi	$p < .05$	$p < .05$	$p < .05$	$p < .05$	$p < .05$	$p < .05$

Not. $p < .001$

Psikolojik Saldırganlık alt ölçeği uygulama boyutu için gerçekleştirilen AFA, dağılımın % 54.91'ini açıklayan, özdeğerleri 1'den büyük, iki boyutlu bir yapı (Boyut 1 = % 42.08; Boyut 2 = % 12.83) ortaya koymuştur. Özdeğerlerin çizgi grafiği ise en belirgin kırılmanın ve düzleşmenin birinci boyutta gerçekleştiğini göstermiştir. Maddeler incelendiğinde, “partnere ait bir eşyayı kasıtlı olarak kırmak”, “partneri vurmakla ya da bir şey atmakla tehdit etmek” ve “partnerle şifko ya da çirkinsin diye alay etmek” maddelerinin (3 madde) kuramsal olarak anlamlı bir yapı oluşturmadıkları gözlemlenmiştir. Bu nedenle analiz tek boyutla sınırlandırılarak yeniden tekrarlanmıştır. Analiz sonucunda, tek boyutlu yapıda maddelerin faktör yüklerinin .51 ile .67 arasında değiştiği gözlemlenmiştir (Tablo 2).

Maruz bırakılma düzeyinde Psikolojik Saldırganlık alt ölçeği için gerçekleştirilen AFA, dağılımın %55.71'ini açıklayan özdeğerleri 1'den büyük iki boyutlu bir yapı (Boyut 1 = %43.16; Boyut 2 = %12.55) ortaya koymuştur. Özdeğerlerin çizgi grafiği ise en belirgin kırılmanın ve düzleşmenin birinci boyutta gerçekleştiğini göstermiştir. Maddeler incelendiğinde, “partnere ait bir eşyayı kasıtlı olarak kırmak”, “partneri vurmakla ya da bir şey atmakla tehdit etmek” ve “partneri çok kötü bir sevgili olmakla suçlamak” maddelerinin (3 madde) kuramsal olarak anlamlı

bir yapı oluşturmadıkları gözlemlenmiştir ve analiz tek boyutla sınırlandırılarak yeniden tekrarlanmıştır. Analiz sonucunda, tek boyutlu yapıda maddelerin faktör yüklerinin .46 ile .69 arasında değiştiği gözlemlenmiştir (Tablo 2).

Tablo 2

Uygulama ve Maruz Bırakılma Düzeylerinde Alt Ölçekler için Faktör Yükleri (FY)

Alt Ölçek	Uygulama		Maddeler	Maruz Bırakılma	
		FY			FY
Psikolojik		.67	Partneri bir tartışmada yanından kovmak (M49-50)		.68
		.63	Partneri çok kötü bir sevgili olmakla suçlamak (M65-66)		.69
		.61	Partnere hakaret veya küfretmek (M5-6)		.62
		.60	Partnere ait bir eşyayı kasıtlı olarak kırmak (M29-30)		.63
		.56	Partneri kızdıracak kasıtlı bir şey yapmak (M67-68)		.53
		.55	Partneri vurmakla ya da bir şey atmakla tehdit etmek (M69-70)		.64
		.52	Partnerle şişko ya da çirkin diye alay etmek (M25-26)		.48
		.51	Partnere ses yükselterek bağırarak (M35-36)		.46
Özdeğer	3.36			3.45	
Dağılım	%42.98			%43.16	
Fiziksel		.81	Partnere dayak atmak (M43-44)		.77
		.79	Partnere tekme atmak (M73-74)		.78
		.77	Partneri yumruklamak ya da incitecek bir şey ile partnere vurmak (M27-28)		.76
		.69	Partneri duvara çarpmak (M37-38)		.65
		.67	Partnere bıçak ya da silah çekmek (M21-22)		.69
		.67	Partnere, onu incitecek bir şey fırlatmak (M7-8)		.64
		.66	Partnerin nefes almaması için ağzını burnunu kapatmak (M33-34)		.67
		.65	Partneri tutup sıkmak (M45-46)		.63
		.63	Partnere tokat atmak (M53-54)		.63
		.60	Partnerin elini kolunu bükme veya saçını çekmek (M9-10)		.61
		.59	Partneri kaynar su vb. şeylerle yakmak (M61-62)		.67
		.55	Partneri itmek veya partnere dirsek atmak (M17-18)		.64
	Özdeğer	5.99			6.09
Dağılım	%49.91			%50.73	
Cinsel		.85	Vurma, yatırma ya da silahla tehdit etme gibi yollara başvurarak partneri cinsel ilişkiye zorlamak (M47-48)		.76
		.81	Oral ya da anal seks için partneri tehdit etmek (M57-58)		.78
		.77	Partneri cinsel ilişkiye girmek için tehdit etmek (M75-76)		.77
		.72	Partnere kaba kuvvet kullanmadan oral ya da anal seks için ısrar etmek (M63-64)		.78
		.71	Vurma, yatırma ya da silahla tehdit etme gibi yollara başvurarak partneri oral ya da anal sekse zorlamak (M19-20)		.70
		.46	Partnere kaba kuvvet kullanmadan cinsel ilişkiye girmek için ısrar etmek (M51-52)		.51
	.34	Partneri prezervatif kullanmadan ilişkiye sokmak (M15-16)		.32	
Özdeğer	3.75			6.09	
Dağılım	%53.54			%50.73	

Fiziksel Saldırı alt ölçeği uygulama boyutu için gerçekleştirilen AFA, dağılımın % 59.41'ini açıklayan, özdeğerleri 1'den büyük, iki boyutlu bir yapı (Boyut 1 = % 49.91; Boyut 2 = % 9.50)

ortaya koymuştur. Özdeğerlerin çizgi grafiği ise en belirgin kırılmanın ve düzleşmenin birinci boyutta gerçekleştiğini göstermiştir. Maddeler incelendiğinde, “partneri itmek ya da partnere dirsek atmak”, “partnerin elini, kolunu bükme veya saçını çekmek” ve “partneri tutup sıkmak” maddelerinin (3 madde) kuramsal olarak anlamlı bir yapı oluşturmadıkları gözlemlenmiştir. Bu nedenle analiz tek boyutla sınırlandırılarak yeniden tekrarlanmıştır. Analiz sonucunda, tek boyutlu yapıda maddelerin faktör yüklerinin .55 ile .81 arasında değiştiği gözlemlenmiştir (Tablo 2).

Maruz bırakılma düzeyinde Fiziksel Saldırı alt ölçeği için gerçekleştirilen AFA, dağılımın %60.47’sini açıklayan özdeğerleri 1’den büyük iki boyutlu bir yapı (Boyut 1 = %50.76 16; Boyut 2 = %9.74) ortaya koymuştur. Özdeğerlerin çizgi grafiği ise en belirgin kırılmanın ve düzleşmenin birinci boyutta gerçekleştiğini göstermiştir. Maddeler incelendiğinde, “partnerin elini, kolunu bükme veya saçını çekmek”, “partneri itmek ya da partnere dirsek atmak”, “partnere incitecek bir şey fırlatmak” ve “partneri tutup sıkmak” maddelerinin (4 madde) kuramsal olarak anlamlı bir yapı oluşturmadıkları gözlemlenmiştir ve analiz tek boyutla sınırlandırılarak yeniden tekrarlanmıştır. Analiz sonucunda, tek boyutlu yapıda maddelerin faktör yüklerinin .61 ile .78 arasında değiştiği gözlemlenmiştir (Tablo 2).

Cinsel Şiddet alt ölçeği uygulama boyutu için gerçekleştirilen AFA, dağılımın % 69.79’unu açıklayan, özdeğerleri 1’den büyük, iki boyutlu bir yapı (Boyut 1 = %53.54; Boyut 2 = %15.25) ortaya koymuştur. Özdeğerlerin çizgi grafiği ise en belirgin kırılmanın ve düzleşmenin birinci boyutta gerçekleştiğini göstermiştir. Maddeler incelendiğinde, “partnere kaba kuvvet kullanmadan cinsel ilişkiye girmek için ısrar etmek” ve “partneri prezervatif/kondom kullanmadan ilişkiye sokmak” maddelerinin (2 madde) kuramsal olarak anlamlı bir yapı oluşturmadıkları gözlemlenmiştir. Bu nedenle analiz tek boyutla sınırlandırılarak yeniden tekrarlanmıştır. Analiz sonucunda, tek boyutlu yapıda maddelerin faktör yüklerinin .33 ile .85 arasında değiştiği gözlemlenmiştir (Tablo 2).

Maruz bırakılma düzeyinde Cinsel Şiddet alt ölçeği için gerçekleştirilen AFA, dağılımın %67.32’sini açıklayan özdeğerleri 1’den büyük iki boyutlu bir yapı (Boyut 1 = %52.90; Boyut 2 = %14.42) ortaya koymuştur. Özdeğerlerin çizgi grafiği ise en belirgin kırılmanın ve düzleşmenin birinci boyutta gerçekleştiğini göstermiştir. Maddeler incelendiğinde, “partnere kaba kuvvet kullanmadan cinsel ilişkiye girmek için ısrar etmek” ve “partneri prezervatif/kondom kullanmadan ilişkiye sokmak” maddelerinin (2 madde) kuramsal olarak anlamlı bir yapı oluşturmadıkları gözlemlenmiş ve analiz tek boyutla sınırlandırılarak yeniden tekrarlanmıştır. Analiz sonucunda, tek boyutlu yapıda maddelerin faktör yüklerinin .32 ile .78 arasında değiştiği gözlemlenmiştir (Tablo 2).

Yapı geçerliğinin bir parçası olarak, düzeltilmiş madde-toplam korelasyonları da incelenmiştir. Nunnally ve Bernstein'e (1994) göre, düzeltilmiş madde-toplam korelasyonu, her bir madde için .30'un üzerinde olmalıdır. Streiner, Norman ve Cairney (2015, s. 84) ise bu "değerin .20 ile .70 arasında değişebileceğini" söylemiştir. Bu çalışmada, uygulama boyutunda düzeltilmiş madde-toplam korelasyonları, psikolojik saldırganlık için .41 ile .56, fiziksel saldırı için .48 ile .70 ve cinsel şiddet için .30 ile .58 arasında değişmektedir. Maruz bırakılma boyutunda ise değerler psikolojik saldırganlık için .35 ile .57, fiziksel saldırı için .52 ile .69 ve cinsel şiddet için .30 ile .58 aralığında bulunmuştur. Uygulama ve maruz bırakılma düzeylerinde alt ölçekler için madde-toplam korelasyonları Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3

Uygulama ve Maruz Bırakılma Düzeylerinde Alt Ölçekler için Madde-Toplam Korelasyonları (MTK)

Alt Ölçek	Uygulama	Madde	Maruz Bırakılma
	MTK		MTK
Psikolojik	.691**	Partneri bir tartışmada yanından kovmak (M49-50)	.698**
	.616**	Partneri çok kötü bir sevgili olmakla suçlamak (M65-66)	.660**
	.657**	Partnere hakaret veya küfretmek (M5-6)	.684**
	.586**	Partnere ait bir eşyayı kasıtlı olarak kırmak (M29-30)	.599**
	.663**	Partneri kızdıracak kasıtlı bir şey yapmak (M67-68)	.616**
	.552**	Partneri vurmakla ya da bir şey atmakla tehdit etmek (M69-70)	.581**
	.575**	Partnerle şişko ya da çirkin diye alay etmek (M25-26)	.521**
	.663**	Partnere ses yükselterek bağırarak (M35-36)	.665**
	.753**	Partnere dayak atmak (M43-44)	.705**
	.731**	Partnere tekme atmak (M73-74)	.675**
Fiziksel	.733**	Partneri yumruklamak ya da incitecek bir şey ile partnere vurmak (M27-28)	.680**
	.562**	Partneri duvara çarpmak (M37-38)	.575**
	.578**	Partnere bıçak ya da silah çekmek (M21-22)	.540**
	.672**	Partnere, onu incitecek bir şey fırlatmak (M7-8)	.650**
	.648**	Partnerin nefes almaması için ağzını burnunu kapatmak (M33-34)	.579**
	.667**	Partneri tutup sıkmak (M45-46)	.661**
	.583**	Partnere tokat atmak (M53-54)	.623**
	.654**	Partnerin elini kolunu bükme veya saçını çekmek (M9-10)	.634**
	.565**	Partneri kaynar su vb. şeylerle yakmak (M61-62)	.609**
	.615**	Partneri itmek veya partnere dirsek atmak (M17-18)	.677**
Cinsel	.641**	Vurma, yatırma ya da silahla tehdit etme gibi yollara başvurarak partneri cinsel ilişkiye zorlamak (M47-48)	.562**
	.609**	Oral ya da anal seks için partneri tehdit etmek (M57-58)	.627**
	.594**	Partneri cinsel ilişkiye girmek için tehdit etmek (M75-76)	.628**
	.678**	Partnere kaba kuvvet kullanmadan oral ya da anal seks için ısrar etmek (M63-64)	.718**
	.607**	Vurma, yatırma ya da silahla tehdit etme gibi yollara başvurarak partneri oral ya da anal sekse zorlamak (M19-20)	.561**
	.588**	Partnere kaba kuvvet kullanmadan cinsel ilişkiye girmek için ısrar etmek (M51-52)	.651**
.600**	Partneri prezervatif kullanmadan ilişkiye sokmak (M15-16)	.571**	

Not. ** $p = .001$

Flört Şiddetine Maruz Bırakılma ve Flört Şiddeti Uygulama Oranlarına İlişkin Bulgular

Tablo 4'te görüldüğü gibi, flört eden kadın öğrencilerin %81'i partnerlerine psikolojik, %44'ü fiziksel ve %26'sı cinsel şiddet uyguladıklarını belirtmişlerdir. Bu oranlar, erkekler tarafından sırasıyla %75, %36 ve %42 olarak bildirilmiştir. Partnere psikolojik şiddet uygulamanın yaygınlığı cinsiyete göre farklılaşmamıştır, $\chi^2 (1, n = 732) = 2.97, p = .09, \Phi = -.07$. Fiziksel [$\chi^2 (1, n = 732) = 5.26, p = .02, \Phi = -.09$] ve cinsel [$\chi^2 (1, n = 732) = 20.00, p = .00, \Phi = .17$] şiddet uygulamanın yaygınlığı ise cinsiyete göre farklılık göstermektedir. Kadınlar erkeklere oranla daha fazla fiziksel, erkekler ise kadınlara oranla daha fazla cinsel şiddet uyguladıklarını beyan etmiştir.

Partnerleri tarafından psikolojik şiddete maruz bırakıldıklarını bildiren erkeklerin oranı %67'dir. Bu oran kadınlarda %73'e yükselmektedir; ancak, cinsiyet açısından anlamlı bir fark yoktur, [$\chi^2 (1, n = 732) = 2.93, p = .09, \Phi = -.07$]. Kadınların ve erkeklerin, partnerleri tarafından fiziksel şiddete maruz bırakılma sıklığı ise eşit olarak beyan edilmiştir (%37) ve cinsiyet farkı bulunamamıştır, [$\chi^2 (1, n = 732) = .02, p = .89, \Phi = .00$]. Erkeklerin %38'i ve kadınların %31'i partnerleri tarafından cinsel şiddete maruz bırakıldıklarını belirtmiştir. Ki-kare testine göre bu oranlar cinsiyete göre farklılaşmamaktadır, [$\chi^2 (1, n = 732) = .02, p = .89, \Phi = .00$].

Farklı şiddet türlerinin uygulanma ve maruz bırakılma düzeylerinin birbiri ile ilişkili olup olmadığını belirlemek için yapılan Pearson korelasyon analizinin bulguları, tüm değişkenlerin birbiriyle istatistiksel olarak anlamlı düzeyde ilişkili olduğunu göstermektedir. Tablo 5'te görüldüğü üzere, uygulama düzeyinde, psikolojik şiddet, fiziksel şiddet ($r = .37, p < .001$) ve cinsel şiddetle ($r = .25, p < .001$) pozitif olarak ilişkilidir. Fiziksel şiddet ile cinsel şiddet arasındaki ilişki ise yine pozitifdir, $r = .31, p < .001$. Maruz bırakılma düzeyinde de benzer bulgular elde edilmiştir. Psikolojik şiddetin, fiziksel şiddet ($r = .33, p < .001$) ve cinsel şiddet ile ilişkisi ($r = .23, p < .001$) pozitifdir. Fiziksel ve cinsel şiddet de birbiriyle pozitif olarak ilişkilidir, ($r = .30, p < .001$).

Tablo 4.

Cinsiyete Göre Flört Şiddetine Maruz Bırakılma ve Flört Şiddeti Uygulama Yaygınlığı

Değişkenler	Kadın		Erkek		χ^2	Φ	
	%	N	%	N			
Uygulama	Psikolojik şiddet	%81	306	%75	267	2.97	-.07
	Fiziksel şiddet	%44	167	%36	126	5.26*	-.09
	Cinsel şiddet	%26	97	%42	147	20.00*	.17
Maruz Bırakılma	Psikolojik şiddet	%73	276	%67	237	2.93	-.07
	Fiziksel şiddet	%37	138	%37	132	.02	.00
	Cinsel şiddet	%31	116	%38	133	3.56	.07

Not. N kadın = 378; N erkek = 354

* $p < .05$.

Korelasyon analizinin bir diğer önemli bulgusu ise, aynı şiddet türünde uygulama ve maruz bırakılma arasındaki ilişkinin büyüklüğüdür. Örneğin, cinsel şiddet uygulama ve cinsel şiddete maruz bırakılma arasındaki ilişki oldukça güçlüdür, $r = .77, p < .001$. Benzer güçlü ilişkiler fiziksel ($r = .68, p < .001$) ve psikolojik şiddet ($r = .73, p < .001$) için de geçerlidir. Bir şiddet türünün uygulama düzeyi ile farklı bir şiddet türünün maruz bırakılma düzeyi arasındaki ilişkiler de anlamlı ve pozitifdir. Örneğin, psikolojik şiddet uygulama ile fiziksel şiddete maruz bırakılma ($r = .35, p < .001$) ve cinsel şiddete maruz bırakılma ($r = .28, p < .001$) arasındaki korelasyon katsayılarının anlamlı ve pozitif olduğu görülmektedir.

Tablo 5.

Değişkenlere İlişkin Ortalama, Standart Sapma, Cronbach Alfa ve Korelasyon Değerleri

Değişkenler	1	2	3	4	5	6
1. Psikolojik şiddet uygulama	1	.37**	.25**	.73**	.35**	.28**
2. Fiziksel şiddet uygulama		1	.31**	.33**	.68**	.33**
3. Cinsel şiddet uygulama			1	.19**	.30**	.77**
4. Psikolojik şiddete maruz				1	.33**	.23**
5. Fiziksel şiddete maruz					1	.30**
6. Cinsel şiddete maruz						1
Ort	15.63	9.04	2.20	13.36	3.50	2.26
SS	24.55	25.91	4.97	22.78	8.66	5.08
Alpha	.79	.90	.77	.79	.90	.78

Not. $N = 733$

** $p < .001$.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırmanın ilk amacı, Straus ve diğ. (1996) tarafından evlilik ve flört gibi romantik ilişkilerde psikolojik, fiziksel ve cinsel şiddeti ölçmek amacıyla geliştirilen, uluslararası ve ulusal alanyazında yaygın bir biçimde kullanılan ÇYÖ-G'nin, flört eden beliren üniversiteli yetişkinler örnekleminde yapı geçerliğinin araştırılmasıdır. Araştırmanın diğer bir amacı ise, uygulama ve maruz bırakılma boyutlarında, psikolojik, fiziksel ve cinsel flört şiddetinin sıklığının incelenmesidir. Bu amaç doğrultusunda, uygulama ve maruz bırakılma boyutlarında, psikolojik, fiziksel ve cinsel flört şiddetinin sıklığının cinsiyete göre farklılaşıp farklılaşmadığı ve psikolojik, fiziksel ve cinsel şiddet uygulama ile şiddete maruz bırakılma arasındaki ilişkiler de incelenmiştir.

Ölçeğin yapı geçerliğini sınamak amacıyla yapılan açımlayıcı faktör analizi bulguları, Türkiye'deki beliren üniversiteli yetişkinler örnekleminde, ölçeğin psikolojik, fiziksel ve cinsel şiddet alt ölçeklerinin, uygulama ve maruz bırakılma bağlamında, orijinal yapısında ileri sürüldüğü gibi tek boyutlu yapılar olduğunu ortaya koymuştur. Psikolojik Saldırganlık alt ölçeğinin uygulama bağlamında faktör yükleri .50 ile .67 arasında, maruz bırakılma bağlamında ise .48 ile .69 arasında değişmektedir. Faktör yükleri Fiziksel Saldırı için uygulama bağlamında .55

ile .81, maruz bırakılma bağlamında ise .67 ile .77 arasındadır. Cinsel şiddet için bu değerlerin .37 ile .85 (uygulama) ve .32 ile .78 (maruz bırakılma) aralığında olduğu görülmektedir. Kısacası, tüm maddeler ilgili faktöre .30'un üzerinde yüklenmiştir. Yapı geçerliğine ilişkin bir başka kanıt olarak, uygulama ve maruz bırakılma boyutlarında, psikolojik, fiziksel ve cinsel şiddet alt ölçeklerinin düzeltilmiş madde-toplam korelasyonları hesaplanmıştır. Uygulama bağlamında düzeltilmiş madde-toplam korelasyonları, Psikolojik Saldırganlık için .41 ile .56, Fiziksel Saldırı için .48 ile .70 ve Cinsel Şiddet için .30 ile .58 arasında değişmektedir. Maruz bırakılma bağlamında ise değerler Psikolojik Saldırganlık için .35 ile .57, Fiziksel Saldırı için .52 ile .69 ve Cinsel Şiddet için .30 ile .58 aralığında bulunmuştur. Kısacası, tüm değerlerin .30'un üzerinde olduğu görülmüştür. Bu bulgular, ÇYÖ-G'nin, flört eden beliren üniversiteli yetişkinler örnekleminde psikolojik, fiziksel ve cinsel şiddete maruz bırakılma ve psikolojik, fiziksel ve cinsel şiddet uygulama yaşantılarını ölçmek için kullanılabilir, yapı geçerliği yüksek bir ölçme aracı olduğunu göstermektedir.

ÇYÖ-G'nin güvenilirliğine ilişkin elde edilen değerler de oldukça yüksektir ve .77 ile .90 arasında değişmektedir. Bu bulguların, ölçeğin güvenilirliği için tatmin edici kanıtlar olduğu söylenebilir. ÇYÖ-G'nin madde-toplam korelasyon ve güvenilirlik değerleri, psikolojik, fiziksel ve cinsel flört şiddeti uygulama bağlamında Aba ve Kulakaç (2016) tarafından elde edilen değerlerle benzerlik göstermektedir. Aba ve Kulakaç'tan (2016) farklı olarak, bu değerler maruz bırakılma boyutunda da ortaya konmuştur. Ayrıca hem uygulama hem de maruz bırakılma bağlamında psikolojik, fiziksel ve cinsel flört şiddeti alt ölçeklerinin yapı geçerliği, faktör analizi bulguları ile desteklenmiştir. Özetle, flört eden beliren üniversiteli yetişkinlerden oluşan bir örnekleme gerçekleştirilen bu çalışmanın sonucunda elde edilen bulgular, ÇYÖ-G'nin, flört şiddetini ölçmek için yeterli düzeyde yapı geçerliğine ve güvenilirliğe sahip olduğunu ortaya koymaktadır.

Ölçeğin yapı geçerliğine ilişkin kanıtlar ortaya konduktan sonra, flört şiddetine maruz bırakılma ve flört şiddeti uygulama yaşantılarının yaygınlığı incelenmiştir. Katılımcı kadınların %81'i ve erkeklerin %75'i, son bir yıl içinde, partnerlerine psikolojik şiddet uyguladıklarını ifade etmişlerdir. Partnerine son bir sene içinde fiziksel şiddet uyguladığını söyleyen kadınların oranı %44, erkeklerin oranı ise %36'dır. Cinsel şiddet için bu oranlar, kadınlar için %26 ve erkekler için %42 olarak bulunmuştur. Son bir sene içinde, kadınların %73'ü ve erkeklerin %67'si partneri tarafından psikolojik şiddete maruz bırakıldığını belirtmiştir. Partneri tarafından fiziksel şiddete maruz bırakıldığını söyleyenlerin oranı kadınlar ve erkekler için eşittir (%37). Cinsel şiddet için maruz bırakılma oranı kadınlar için %31 ve erkekler için %38 olarak bulunmuştur.

Bulgular, uluslararası alanyazınla uyumlu olarak uygulama ve maruz bırakılma boyutlarında en yaygın şiddet türünün psikolojik şiddet olduğunu, bunu fiziksel ve cinsel şiddetin izlediğini göstermektedir (Dardis vd., 2015; Murray ve Kardatzke, 2007). Özellikle, son bir yıl içindeki şiddet yaşantıları göz önüne alındığında, Türkiye'deki üniversite öğrencilerinin daha

fazla şiddet uyguladığı ve şiddete maruz bırakıldığı söylenebilir. Örneğin, Chan ve diğerlerinin 21 ülkede yürüttükleri çalışmasına göre (2008), fiziksel flört şiddetine maruz bırakılma oranları (cinsiyetten bağımsız) %13.9 (İsrail) ile %39.1 arasında değişmektedir (ortanca değer = %25.6). Bu oranlar, fiziksel şiddet uygulama yaşantıları için en düşük %17.2 (Portekiz) ve en yüksek %44.4'tür (Meksika) (ortanca değer = %29.8). Benzer bir örüntü, cinsel şiddet için de karşımıza çıkmaktadır. Chan ve diğerlerinin araştırması (2008), cinsel şiddete maruz bırakılma oranlarını en düşük %9.1 (Hollanda) ve en yüksek %46.2 (Yunanistan) (ortanca değer= %23.7) olarak ortaya koymaktadır. Cinsel şiddet uygulama için bu oranlar sırasıyla, %8.3 (Hollanda), %34.2 (Brezilya) ve %21.5 olarak raporlanmıştır. Psikolojik şiddet yaşantıları için kültürler arası bir çalışmaya alanyazında henüz rastlanmadığı için bu araştırmanın bulgularıyla birebir karşılaştırma yapmak mümkün gözükmemektedir. Ancak, bu çalışmada elde edilen psikolojik şiddet uygulama ve maruz bırakılma oranları Batı alanyazınındaki bazı oranlar göz önüne alınarak değerlendirildiğinde, Türkiye'de beliren yetişkinlik dönemindeki üniversite öğrencileri arasında da psikolojik şiddet yaşantılarının oldukça yaygın olduğunu ifade etmek yanlış olmayacaktır (örneğin; Hines ve Saudino, 2003; Cornelius vd, 2010; Torres vd., 2012). Bulgular, daha önce Türkiye'de gerçekleştirilen flört şiddeti araştırmalarının bulguları ile de tutarlıdır (Schuster vd., 2016; Toplu-Demirtaş, 2015; Toplu-Demirtaş ve Fincham, 2020; Toplu-Demirtaş vd., 2013).

Bu araştırmanın bir diğer bulgusu, kadın ve erkeklerin flört şiddetine maruz bırakılma yaşantılarında fark olmadığını göstermektedir. Alanyazın, flört şiddetinin cinsiyete göre fark olup olmaması konusunda oldukça tartışmalı olmakla birlikte genel eğilim, cinsel şiddet dışında fark olmadığı ya da minimal farklar olduğu yönündedir (Chan vd., 2008; Straus 2004; 2008). Cinsel şiddet konusundaki çalışmalarda ise hem uygulama hem de maruz bırakılma yaşantılarında cinsiyet bir risk faktörü olarak değerlendirilmekte ve kadınların daha fazla risk altında oldukları belirtilmektedir (Chan vd., 2008; Harned, 2001; Hines ve Saudino, 2003; Koss vd., 2007; Schuster vd., 2016). Bu çalışmada, fiziksel ve psikolojik şiddete maruz bırakılma için bulgular, genel eğilimi destekler niteliktedir. Ancak, cinsel şiddete maruz bırakılma sıklığında cinsiyet açısından bir fark bulunamamıştır. Bu çalışmada, şiddet uygulama açısından cinsiyet farkının gözlenmediği tek şiddet türü, psikolojik şiddettir. Cinsel şiddet uygulama için anlamlı ve etki derecesi yüksek bir cinsiyet farkı bulunmuştur. Erkekler, alanyazında belirtildiği gibi, partnerlerine daha fazla cinsel şiddet uyguladıklarını ifade etmişlerdir. Fiziksel şiddet türünde de bir cinsiyet farkı söz konusudur; kadın katılımcılar partnerlerine daha fazla fiziksel şiddet uyguladıklarını belirtmişlerdir. Erkeklerin daha az fiziksel şiddet uygulaması beklenmedik olmakla birlikte, şaşırtıcı değildir ve alanyazında karşılaşılan bir bulgudur. Örneğin, Krahe ve Berger (2005), benzer bir bulguyu Almanya örnekleminde elde etmiştir ve bunu sosyal beğenirlik ve şiddetin algılanışı ile açıklamıştır. Krahe ve Berger'e (2005) göre, fiziksel şiddet (ve cinsel şiddet) gibi, üniversite öğrencilerinin "yanlış" olduğunu bildiği şiddet türlerinde, erkekler uyguladıkları

şiddeti daha az ve maruz bırakıldıkları şiddeti daha fazla raporlama eğilimindedir. Buna karşın, kadınlarda tam tersi bir eğilim söz konusudur; kadınlar uyguladıkları şiddeti daha fazla ve maruz bırakıldıkları şiddeti daha az raporlamaktadır. Buna ek olarak, kadınlar, “şaka” olarak değerlendirdikleri eylemleri de (örneğin, tokat atmak) raporlarken, erkekler doğrudan partnerleri hedef almayan eylemleri (örneğin, bir şey fırlatmak) veya fiziksel şiddet olarak değerlendirmedikleri eylemleri (örneğin, itmek) raporlamamaktadır. Şiddete yönelik algılara ilişkin çalışmalar da bu bulguları desteklemektedir. Kadınlar fiziksel şiddeti erkeklere göre daha ciddi bir konu olarak algılayarak, erkekler fiziksel şiddeti meşrulaştırmaktadır (Hammock vd., 2015; Toplu-Demirtaş vd., 2022). Bu durum, kadınların daha fazla fiziksel şiddet uyguladığı gibi bir sonucu beraberinde getirebilmektedir. Ayrıca, alanyazında şiddet davranışının arkasındaki motivasyona da dikkat çekilmektedir. Örneğin, bir erkeğin partnerine tokat atmasının nedeni “gücün ve iktidarın” kasıtlı bir şekilde kadına yansıtılması olabilirken, bir kadının partnerine tokat atmasının nedeni, “güç ve iktidara verilen yanıt” ve/veya “öz savunma” amaçlı olabilmektedir (Langhinrichsen-Rohling vd., 2012; Leisring, 2013). Dolayısıyla, bu çalışmada cinsiyet farkına ilişkin elde edilen bulguların daha dikkatli değerlendirilmesi gerekmektedir.

Bu araştırmada, cinsel şiddete maruz bırakılma yaşantılarında bir cinsiyet farkı bulunmamış ancak cinsel şiddet uygulama yaşantılarında anlamlı ve etki derecesi yüksek bir cinsiyet farkı bulunmuştur. Alanyazında, cinsel flört şiddeti söz konusu olduğunda hem uygulama hem de maruz bırakılma yaşantılarında cinsiyet bir risk faktörü olarak değerlendirilmekte ve kadınların daha fazla risk altında oldukları belirtilmektedir (Chan vd., 2008; Harned, 2001; Hines ve Saudino, 2003; Koss vd., 2007; Schuster vd., 2016). Maruz bırakılma yaşantılarında bir fark bulunamaması ise yine fiziksel şiddet yaşantılarında belirtilen sosyal beğenirlik ve şiddet algısı gibi nedenlerle açıklanabilir.

Bu çalışmada, flört şiddeti türlerinin maruz bırakılma ve uygulama düzeyinde ilişkisi de incelenmiştir. Bulgular, farklı şiddet türlerinin hem uygulama hem de maruz bırakılma düzeyinde birbirleriyle ilişkili olduğunu göstermektedir. Bir şiddet türüne maruz bırakılma diğer şiddet türlerine maruz bırakılma ve bir şiddet türünü uygulama diğer şiddet türlerini uygulama riskini arttırmaktadır. Bu bulgular alanyazındaki bulguları yansıtmaktadır (örneğin; Toplu-Demirtaş vd., 2013; White, 2009). Bu bulgular, ayrıca, ÇYÖ-G'nin ölçmesi gerekeni ölçtüğüne, yani, yapı geçerliğine ilişkin bir başka kanıt olarak da değerlendirilebilir. Her iki düzeyde de en yüksek ilişki psikolojik şiddet ile fiziksel şiddet arasında, en düşük ilişki ise psikolojik şiddet ile cinsel şiddet arasındadır. Benzer bir şekilde, bir şiddet türünü uygulama ile bir şiddet türüne maruz bırakılma arasında da yüksek düzeyde anlamlı bir ilişki vardır. Bir diğer ifadeyle, şiddet karşılıklıdır. Bu karşılıklılık, alanyazında da net bir şekilde karşımıza çıkmaktadır ve Johnson'ın (1995) partner şiddetini patriarkal ve durumsal olarak ikiye ayırdığı kuramı akla getirmektedir. Bu kurama göre,

partriarkal şiddet, erkeğin şiddet uyguladığı ve kadının da şiddete maruz bırakıldığı (tek taraflı), durumsal şiddet ise kadın ve erkeğin birbirlerine karşılıklı uyguladığı şiddet türleridir. Durumsal şiddet, patriarkal şiddete göre daha yaygındır. Bu araştırmanın bulguları da Johnson'ın (1995) kuramını destekler niteliktedir ve durumsal şiddete daha yakın görünmektedir.

Araştırmanın Sınırlılıkları ve Gelecek Araştırmalar için Öneriler

Bu çalışmanın katılımcılarını, Ankara ilindeki dört farklı devlet üniversitesinde lisans düzeyinde eğitim gören ve süregelen bir flört ilişkisi olan üniversite öğrencileri oluşturmuştur. Katılımcıların kolay ulaşılabilirlik yöntemi ile seçilmiş olması araştırma bulgularının genellenebilirliğini sınırlamaktadır. Flört şiddeti çalışmalarında "süregelen bir flört ilişkisi" olması ölçütü, seçkisiz örnekleme yöntemiyle katılımcı seçimini zorlaştırırsa da sonuçların genellenebilirliğini arttırmak amacıyla bundan sonraki çalışmalarda bu örnekleme yönteminin de kullanılması ve üniversite öğrencileri evrenini temsil edecek örneklemlere ulaşılması yararlı olacaktır. Buna ek olarak, bu çalışmada, flört şiddetine maruz bırakılma ve flört şiddeti uygulama verisi tek partnerden ve öz bildirim ölçeği kullanılarak elde edilmiştir. Gelecekteki çalışmalarda, her iki partnerden de veri toplanması, sosyal beğenirlik ve veri toplamadaki tekli yöntem yanlılığını azaltmak açısından önerilmektedir.

Üniversite eğitimi almayan, çalışan ya da çalışmayan, beliren yetişkinlik dönemindeki bireylerle yürütülen araştırmalar, ulusal ve uluslararası alanyazında oldukça sınırlıdır. Halperin'in (2001) "unutulan öteki" (the forgotten half) olarak tanımladığı bu gruplarla gerçekleştirilecek çalışmalar, bulguları güçlendirmek açısından özellikle önerilmektedir. Ayrıca, bu çalışmanın katılımcılarından cinsel yönelimleri ve cinsiyet kimliklerine ilişkin bilgiler alınmamış, katılımcıların heteroseksüel ve natrans (cisgender; kişinin atanmış cinsiyeti ile ait hissettiği, özdeşim kurduğu cinsiyetin uyumlu olması durumu) oldukları varsayılmıştır. Bundan sonraki çalışmalarda, heteroseksüellik dışındaki cinsel yönelimlere ve natranslık dışındaki cinsel kimliklere ilişkin bilgilerin de alınması, çokkültürlülük bağlamında tüm kimliklerin kabulü açısından önemli görülmektedir. Yaygın kanının aksine flört şiddeti, sadece heteroseksüel ilişkilere özgü bir olgu değildir; gey, lezbiyen, biseksüel, trans, interseks ve queer (LGBTİ+) kimlikler arasında da yaygındır (Ayhan-Balik ve Bilgin, 2009; Ummak, Toplu-Demirtaş ve Jessen, 2021). Ancak, alanyazında, gey, lezbiyen ve biseksüel ilişkilerde flört şiddetini değerlendirecek bir ölçme aracı eksikliği göze çarpmaktadır. Dolayısıyla, ÇYÖ-G'nin LGBTİ+ örneklemlerde geçerlik ve güvenilirlik analizlerinin yapılması, alanyazındaki önemli bir eksikliği gidermek açısından önerilmektedir.

Bu çalışmanın bulguları, ÇYÖ-G'nin fiziksel, cinsel ve psikolojik flört şiddetini ölçmede kısa, kapsamlı, yapı geçerliği ve iç tutarlık güvenilirliği yüksek, standart bir ölçme aracı olduğunu göstermektedir. Ancak, ölçeğin faktör yapısının, kadın ve erkek katılımcılar için ölçme eşdeğerliği

bu çalışmada incelenememiştir. Bundan sonraki araştırmacıların, farklı örneklemeler kullanarak ölçme eşdeğerliğini incelemesi, ölçeğin yapı geçerliğine ilişkin kanıtları daha da sağlamlaştıracaktır. Ayrıca, başka örneklemelerde yürütülecek çalışmalarda, kadın ve erkeklerin farklı türlerdeki şiddete maruz bırakılma ve şiddet uygulama sıklıklarının da ölçülmesinin, ulusal alanyazında flört şiddetinin yaygınlığına ilişkin bir örüntünün ortaya çıkarılmasına yardımcı olacağı düşünülmektedir. ÇYÖ-G kullanılarak yürütülecek kültürlerarası araştırmaların da flört şiddetinin yaygınlık oranlarına ilişkin uluslararası alanyazına önemli bir katkı sağlaması beklenmektedir.

Sonuç

Bu araştırmada, flört şiddetini ölçmede Türkiye’de ve dünyada kullanılan en yaygın ölçek olmasına karşın, yapı geçerliği faktör analizi ile test edilmemiş ÇYÖ-G’nin, fiziksel, cinsel ve psikolojik şiddet alt ölçeklerinin maruz bırakılma ve uygulama bağlamında yapı geçerliği test edilmiştir. Bulgular, alt ölçeklerin, kuramsal olarak ileri sürülen tek boyutlu yapılarını doğrular niteliktedir. Araştırmada, ayrıca, fiziksel, cinsel ve psikolojik şiddet alt boyutlarının, maruz bırakılma ve uygulama bağlamında yaygınlığı ve yaygınlığın cinsiyete göre karşılaştırılması yapılmıştır. Bulgular, flört eden üniversite öğrencilerinde şiddete maruz bırakılma ve şiddet uygulama yaşantılarının oldukça yaygın olduğunu ve hatta bu yaygınlığın başka ülkelerdeki benzer örneklemelere göre daha yüksek olduğunu ortaya çıkarmıştır. Bulgular, ayrıca, uluslararası alanyazınla uyumlu bir şekilde, maruz bırakılma ve uygulama yaşantılarının karşılıklı olduğunu göstermektedir. Benzer bir şekilde, bir şiddet türünü uygulama diğer şiddet türlerini uygulama veya bir şiddet türüne maruz bırakılma, diğer şiddet türlerine maruz bırakılma riskini arttırmaktadır. Tüm bu bulgular, Türkiye’deki flört şiddeti alanyazını için ilk ve özgün bulgulardır ve beliren yetişkinliğin flört şiddeti uygulama ve flört şiddetine maruz bırakılma açısından riskli bir dönem olabileceğine işaret etmektedir. Dolayısıyla, beliren yetişkinlerin ihtiyaçlarına göre tasarlanmış, koruyucu ve önleyici programların geliştirilmesi ve uygulanmasına yönelik çalışmalara öncelik verilmesi gerekmektedir.

KAYNAKÇA

- Aba, Y. A., & Kulakaç, Ö. (2016). Çatışmaların çözümüne yaklaşım ölçeği: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Medical Journal of Bakırköy*, 12(1), 33-43. <https://doi.org/0.5350/BTDMJB201612106>
- Anderson, K. M., & Danis, F. (2007). Collegiate sororities and dating violence: An exploratory study of informal and formal helping strategies. *Violence against Women*, 13(1), 1-14. <https://doi.org/10.1177/1077801206294808>
- Arnett, J. J. (2004). *Emerging adulthood: The winding road from the late teens through the twenties*. New York, NY: Oxford University Press.
- Ayhan-Balik, C. H., & Bilgin, H. (2019). Experiences of minority stress and intimate partner violence among homosexual women in Turkey. *Journal of Interpersonal Violence*, 1-24. <https://doi.org/10.1177/0886260519864371>
- Braithwaite, S. R., Delevi, R., & Fincham, F. D. (2010). Romantic relationships and the physical and mental health of college students. *Personal Relationships*, 17, 1-12. <https://doi.org/10.1111/j.1475-6811.2010.01248.x>
- Büyüköztürk, Ş. (2007). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Pegem A Yayıncılık.
- Chan, K. L., Straus, M. A., Brownridge, D. A., Tiwari, A., & Leung, W. C. (2008). Prevalence of dating partner violence and suicidal ideation among male and female university students worldwide. *Journal of Midwifery & Women's Health*, 53, 529-537. <https://doi.org/10.1016/j.jmwh.2008.04.016>
- Chapman, H., & Gillespie, S. M. (2019). The Revised Conflict Tactics Scales (CTS2): A review of the properties, reliability, and validity of the CTS2 as a measure of partner abuse in community and clinical samples, *Aggression and Violent Behavior*, 44, 27-35. <https://doi.org/10.1016/j.avb.2018.10.006>
- Cornelius, T. L., Shorey, R. C., & Beebe, S. M. (2010). Self-reported communication variables and dating abuse: Using Gottman's marital communication conceptualization. *Journal of Family Abuse*, 25, 439-448. <https://doi.org/10.1007/s10896-010-9305-9>
- Dardis, C. M., Dixon, K. J., Edwards, K. M., & Turchik, J. A. (2015). An examination of the factors related to dating violence perpetration among young men and women and associated theoretical explanations: A review of the literature. *Trauma, Violence, & Abuse*, 16(2), 136-152. <https://doi.org/10.1177/1524838013517559>
- Erikson, E. H. (1968). *Identity: Youth and crisis*. New York: W. W. Norton.
- Fabrigar, L. R., Wegener, D. T., MacCallum, R. C., & Strahan, E. J. (1999). Evaluating the use of exploratory factor analysis in psychological research. *Psychological Methods*, 4, 272-299. <https://doi.org/10.1037/1082-989X.4.3.272>
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., Anderson, R. E., & Tatham, R. L. (2006). *Multivariate data analysis* (6th ed.). Prentice Hall.
- Halperin, S. (2001). Today's forgotten half: Still losing ground. In S. Halperin (Ed.), *The forgotten half revisited: American youth and young families, 1998-2008* (pp. 1-26). Washington, DC: American Youth Policy Forum.
- Hammock, G. S., Richardson, D. S., Williams, C., & Janit, A. S. (2015). Perceptions of psychological and physical aggression between heterosexual partners. *Journal of Family Violence*, 30(1), 13-26. <https://doi.org/10.1007/s10896-014-9645-y>
- Harned, M.S. (2001). A multivariate analysis of risk markers for dating violence victimization. *Journal of Interpersonal Violence*, 17, 1179-1197. <https://doi.org/10.1177/088626002237401>

- Hines, D. A., & Saudino, K. J. (2003). Gender differences in psychological, physical, and sexual aggression among college students using the revised conflict tactics scale. *Violence and Victims, 18*(2), 197-217. <https://doi.org/10.1891/vivi.2003.18.2.197>
- Jenkins, S. S., & Aube, J. (2002). Gender differences and gender-related constructs in dating aggression. *Personality and Social Psychology Bulletin, 28*, 1106-1118. <https://doi.org/10.1177/01461672022811009>
- Johnson, M. P. (1995). Patriarchal terrorism and common couple violence: two forms of violence against women. *Journal of Marriage and Family, 57*, 283-294. <https://doi.org/10.2307/353683>
- Johnson, W. L., Giordano, P. C., Longmore, M. A., & Manning, W.D. (2014). Intimate partner abuse on trajectories of depressive symptoms from adolescence to young adulthood. *Journal of Health and Social Behavior, 55* (1), 39-55. <https://doi.org/10.1177/0022146513520430>
- Koss, M. P., Abbey, A., Campbell, R., Cook, S., Norris, J., Testa, M., ... White, J. (2007). Revising the SES: A collaborative process to improve assessment of sexual aggression and victimization. *Psychology of Women Quarterly, 31*(4), 357-370. <https://doi.org/10.1111/j.1471-6402.2007.00385.x>
- Krahé, B., & Berger, A. (2005). Sex differences in relationship aggression among young adults in Germany. *Sex Roles, 52*(11), 829-838. <https://doi.org/10.1007/s11199-005-4202-z>
- Langhinrichsen-Rohling, J., McCullars, A., & Misra, T. A. (2012). Motivations for men and women's intimate partner violence perpetration: A comprehensive review. *Partner Abuse, 3*(4), 429-468. <https://doi.org/10.1891/1946-6560.3.4.429>
- Leisring, P. A. (2013). Physical and emotional abuse in romantic relationships: Motivation for perpetration among college women. *Journal of Interpersonal Violence, 28*(7), 1437-1454. <https://doi.org/10.1177/0886260512468236>
- Makepeace, J. M. (1981). Courtship violence among college students. *Family Relations, 30*, 97-102. <https://doi.org/10.2307/584242>
- Mardia, K. V. (1975). Assessment of multinormality and the robustness of Hotelling's T2 test. *Applied Statistics, 24*(2), 163-171. <https://doi.org/10.2307/2346563>
- Murray, C. E., & Kardatzke, K. N. (2007). Dating violence among college students: Key issues for college counselors. *Journal of College Counseling, 10*, 19-89. <https://doi.org/10.1002/j.2161-1882.2007.tb00008.x>
- Nunnally, J. C., & Bernstein, I. H. (1994). *Psychometric theory* (3rd ed.). New York: McGraw-Hill.
- Schuster, I., Krahé, B., & Toplu Demirtaş, E. (2016). Prevalence of sexual aggression victimization and perpetration in a sample of female and male college students in Turkey. *The Journal of Sex Research, 53*(9), 1139-1152. <https://doi.org/10.1080/00224499.2016.1207057>
- Shook, N. J., Gerrity, D. A., Jurich, J., & Segrist, A. E. (2000). Courtship violence among college students: A comparison of verbally and physically abusive couples. *Journal of Family Violence, 15*, 1-22. <https://doi.org/10.1023/A:1007532718917>
- Straus, M. A. (2004). Prevalence of violence dating against dating partners by male and female university students worldwide. *Violence Against Women, 10*, 790-811. <https://doi.org/10.1177/1077801204265552>
- Straus, M. A. (2008). Dominance and symmetry in partner violence by male and female university students in 32 nations. *Children and Youth Services Review, 30*(3), 252-275. <https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2007.10.004>
- Straus, M. A., Hamby, S. L., Boney-McCoy, S., & Sugarman, D. B. (1996). The Revised Conflict Tactics Scale (CTS2): Development and preliminary psychometric data. *Journal of Family Issues, 17*, 283-316. <https://doi.org/10.1177/019251396017003001>

- Streiner, D. L., Norman, G. R., & Cairney, J. (2015). *Health measurement scales: A practical guide to their development and use* (5th ed.). Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/med/9780199685219.001.0001>
- Toplu-Demirtaş, E. (2015). *Psychological aggression perpetration among dating college students: The interplay of societal, parental, and personal factors* [Unpublished doctoral dissertation]. Middle East Technical University.
- Toplu-Demirtaş, E., & Fincham, F. (2020). I don't have power, and I want more: Psychological, physical, and sexual dating violence perpetration among college students. *Journal of Interpersonal Violence*. Advance online publication. <https://doi.org/10.1177/0886260520951319>
- Toplu-Demirtaş, E., Hatipoğlu-Sümer, Z., & White, J. W. (2013). The relation between dating violence victimization and commitment among Turkish college women: Does the Investment Model matter? *International Journal of Conflict and Violence*, 7(2), 203-215. <https://doi.org/10.4119/UNIBI/IJCV.321>
- Toplu-Demirtaş, E., Öztemur, G., & Fincham, F. (2020). Perceptions of dating violence: Assessment and antecedents. *Journal of Interpersonal Violence*, 37(1-2), 48-75. <https://doi.org/10.1177/0886260520914558>
- Torres, J. G., Schumm, J. A., Weatherill, R. P., Taft, C. T., Cunningham, K. C., & Murphy, C. M. (2012). Attitudinal correlates of physical and psychological aggression perpetration and victimization in dating relationships. *Partner Abuse*, 3, 76-83. <https://doi.org/10.1891/1946-6560.3.1.76>
- Turhan, E., Guraksin, A., & Inandi, T. (2006). Validity and reliability of the Turkish version of the revised Conflict Tactics Scales. *Turkish Journal of Public Health*, 4(1), 1-13.
- Ummak, E., Toplu-Demirtaş, E., & Jessen, R. S. (2021). Untangling the relationship between internalized heterosexism and psychological intimate partner violence perpetration: A comparative study of lesbian and bisexual women in Turkey and Denmark. *Journal of Interpersonal Violence*. Advance online publication. <https://doi.org/10.1177/08862605211004108>
- White, J. W. (2009). A gendered approach to adolescent dating violence: Conceptual and methodological issues. *Psychology of Women Quarterly*, 33(1), 1-15. <https://doi.org/10.1111/j.1471-6402.2008.01467.x>
- Whitton, S.W., Weitbrecht, E. M., Kuryluk, A.D., & Bruner, M.R. (2013). Committed dating relationships and mental health among college students. *Journal of American College Health*, 61(3), 176-183. <https://doi.org/10.1080/07448481.2013.773903>

EXTENDED ABSTRACT**Introduction**

Dating violence is defined as “the threat or actual use of physical, sexual, and verbal abuse by one member of an unmarried couple on the other member within the context of a dating relationship” (Anderson & Danis, 2007, p. 88). In this article, physical violence includes behaviors such as throwing something at a partner, slapping a partner, and punching or hitting the partner with something; sexual violence involves using force and threats to make the partner have oral, anal, or vaginal sex; and psychological violence includes behaviors related to verbal abuse such as shouting, name-calling, insulting the partner, isolating and/or ignoring them, and threatening a partner or making accusations against them (Straus et al., 1996).

Dating violence is most common between the ages of 18 and 25, which corresponds to emerging adulthood. It is assumed that dating violence is common in Turkey. However, we have limited literature on the prevalence of dating violence, most probably due to the absence of a validated measure. More interestingly, the evidence on the factorial validity of the Revised Conflict Tactics Scale (CTS-R), the most widely used instrument to gauge dating violence, has not been provided both in Turkey and the world. Therefore, the current study's purpose was twofold: (a) to explore the prevalence of and gender differences in self-reported physical, sexual, and psychological violence perpetration and victimization in dating relationships and (b) to evaluate the factorial validity of the CTS-R. While doing so, the correlations among the study variables were also investigated to provide further construct validity evidence in a sample of emerging adults.

Method

Emerging dating adults at college ($N = 733$, 378 women, 51.6%) predominantly aged between 18 and 25 ($M = 21.02$) participated and completed the Psychological Aggression (8 items), Physical Assault (12 items), and Sexual Coercion (7 items) subscales of the CTS-R and a demographic information form. We used convenient sampling to recruit participants. All CTS2 items are rated on a 7-point frequency scale for the past 12 months (never, once, twice, 3–5 times, 6–10 times, 11–20 times, and more than 20 times), with an additional response option (not in the past 12 months, but it has happened before). We summed the item response categories to obtain the scores for subscales. Before the sum, upon the recommendation of Straus et al. (1996), the response category 8 (not in the past 12 months, but it has happened before) was re-coded as zero, as we were interested in violent acts in the past 12 months. Higher scores reflect more psychological, physical, and sexual violence perpetration and victimization. For perpetration, coefficient alphas in this study were .79, .90, and .77, for the Psychological Aggression, Physical

Assault, and Sexual Coercion, respectively. For victimization, the alphas were computed as follows; Psychological Aggression (.79), Physical Assault (.90), and Sexual Coercion (.78).

Exploratory factor analyses were initially performed on the items used to assess dating violence. Then, gender differences in the self-reported prevalence of psychological, physical, and sexual dating violence perpetration and victimization were explored. Finally, the correlations among psychological, physical, and sexual dating violence perpetration and victimization were investigated.

Results

The EFA results confirmed the a priori single-factor structures of the Psychological Aggression, Physical Assault, and Sexual Coercion subscales of the CTS-R for both victimization and perpetration with a dating college sample from Turkey. The items significantly loaded onto the hypothesized constructs with loadings over .30. Reliability coefficients were above .70 for all measures. The significant and positive correlations between subscales for both victimization and perpetration provided further evidence for the construct validity; the constructs were conceptually distinct yet related.

Of 378 women, 81.0%, 44.0%, and 26.0% reported perpetrating psychological, physical, and sexual dating violence, respectively. Of 354 men, 75.0%, 36.0%, and 42.0% indicated using psychologically, physically, and sexually violent behaviors, respectively. For victimization, the rates for psychological, physical, and sexual violence were 73.0%, 37.0%, and 31.0% for women, and 67.0%, 37.0%, and 38.0% for men, respectively. Gender differences only emerged in the prevalence of sexual, [$\chi^2(1, n = 732) = 20.00, p = .00, \Phi = .17$] and physical, [$\chi^2(1, n = 732) = 5.26, p = .02, \Phi = -.09$] dating violence perpetration. Furthermore, for perpetration, psychological violence was positively associated with physical violence, ($r = .37, p < .001$) and sexual violence, ($r = .25, p < .001$). The association between physical and sexual violence was positive, as well, $r = .31, p < .001$. For victimization, similar results were obtained. Psychological violence was positively related to physical violence, ($r = .33, p < .001$) and sexual violence, ($r = .23, p < .001$). The relation between physical and sexual violence was also positive, $r = .30, p < .001$.

Discussion & Conclusion

The findings suggested that the Psychological Aggression, Physical Assault, and Sexual Coercion subscales of the CTS-R are sound instruments to measure dating violence. The findings also indicated that dating violence is common, and gender might be a risk factor for sexual dating violence. Furthermore, one type of dating violence perpetration and victimization increases the risks of other types of dating violence perpetration and victimization, which further provides evidence to the reciprocity of dating violence. The results imply that emerging adulthood is a risky

period for dating violence victimization and perpetration; thus, there is a need to design and deliver preventive and protective programs particularly tailored to emerging adult college students' needs.

The study is not free from its limitations (sampling bias, social desirability, correlational design, self-report and retrospective data, etc.). Despite its limitations, the study has several strengths, as well. It is the first study to report on gender differences in the prevalence of self-reported psychological, physical, and sexual dating violence perpetration and victimization and the first to explore the associations among psychological, physical, and sexual dating violence perpetration and victimization in a sample of emerging and dating college students in Turkey. Although it needs further validation (criterion-related validity), preliminary psychometrics of the Psychological Aggression, Physical Assault, and Sexual Coercion subscales of the CTS-R was a promising endeavor to fill the need for a sound instrument to gauge dating violence victimization and perpetration among dating college students in Turkey.